

NOVA DOBA

Štev. 38.

Celje, petek 17. septembra 1937

Leto XIX.

Izhaja vsak petek ob 15. // Naročnina znaša mesečno po pošti 5 Din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5-50 Din, za inozemstvo 10 Din // Uredništvo in uprava: Celje, Strossmayerjeva ul. 1, pritličje, desno // Telefon št. 65 // Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani štev. 10.666 //

Prezident dr. T. G. Masaryk

V torek 14. t. m. ob 3.29 zjutraj je preminil na gradu Lany v 88. letu starosti osvoboditelj češkoslovaškega naroda ter tvorec in prvi prezident češkoslovaške republike, veliki borec in mislec dr. Tomáš G. Masaryk.

Tomáš G. Masaryk se je rodil 7. marca 1850. v Hodoninu na Moravskem. Oče njegov, kočijaž v službi tamošnje cesarske gosposčine, je bil po rodu Slovak, mati pa Moravka, doma iz rodovitne Hane. Osnovno šolo je mladi Tomáš posejal v rojstnem kraju, kasneje pa je šel na realko v Hustopeči. Ko je dovršil dva razreda, bi moral čakati še dve leti na sprejem na učiteljsko v Brnu. Siromašni starši pa so videli, da sina ne bodo mogli vzdrževati, zato ga je mati odpeljala na Dunaj v uk k nekemu ključavničarju. Tam pa so mu tovariši zagretili življenje, ker so mu pobrali knjige, in Tomáš je z Dunaja pobegnil domov. Zdaj so ga dali učit kovaštva, toda tudi pri tem poslu ni ostal dolgo. Postal je učiteljski pomočnik v Čejkovicah.

Mladega Masaryka je na vso moč privlačevala knjiga in šola. Ko mu je bilo 15 let, so se gmotne prilike v rodbini popoljšale in ukažljivi deček je stopil v Brnu v tretji razred gimnazije. Tu je ostal do dovršenega 5. razreda, nadaljnje tri in maturo pa je dovršil na Dunaju. Že kot srednješolec se je Masaryk izkazal kot izredno zrelega, samostojnega dečka. V Brnu je zaradi verskih nazorov prišel v oster spor s katehetom in z ravnateljem, zato je moral zapustiti zavod, na Dunaju pa je veroučitelju odkrito izjavil, da ne prizna pravkar proglašene dogme o papeški nezmotljivosti.

Po maturi se je vpisal na filozofsko fakulteto dunajske univerze. S 26 leti je postal doktor; v svoji disertaciji je razpravljal o Platonovem pojmovanju duše. Kot doktor filozofije si je služil svoj kruh s poučevanjem. L. 1878. se je poročil z Američanko Charlie Garrigueovo.

Leta 1879. je postal Masaryk privatni docent na dunajskem vseučilišču. Njegov habilitacijski spis »Samomor kot množestveni pojav moderne civilizacije« mu je ustvaril znanstveno ime. Pri razglabljanju tega problema je podrobno analiziral razne evropske vere in na temelju tega študija izstopil iz katoliške cerkve ter se pridružil reformirani, v kateri je našel večjo skladnost z moderno znanostjo. L. 1882. se je trajno naselil v Pragi in postal docent na praški univerzi.

V Pragi je Masaryk pisal filozofsko-znanstvena dela, ki so kmalu obrnila pozornost javnosti na mladega učenjaka. V politiko je stopil l. 1886. L. 1889. je postal redni profesor s stalno plačo.

V početku 20. stoletja pada največja Masarykova znanstvena literarna delavnost. Njegova filozofija pa ni oplajala samo Čehov, marveč tudi Slovence in Jugoslovence, velik vpliv je imela celo na Maloruse. Ko je izdelal češki realistični program, je osnoval l. 1900. Češko ljudsko stranko, ki se je čez pet let preimenovala v Češko napredno stranko. Res ni bila nikoli velika, imela pa je ogromen vpliv, predvsem zaradi močne Masarykove osebnosti. Od l. 1907. je bil Masaryk drugič državni poslanec. Vodil je široko narodno gospodarstveno politiko, poudarjajoč, da od habsburške dinastije slovanski narodi nimajo pričakovati ničesar. V dunajskem državnem zboru je nastopil tudi kot neiprosen nasprotnik klerikalizma. V treh svetovnoznanih procesih se je zavzel za Slovence, ki jih je avstrijska birokracija hotela uničiti s ponarejenimi dokumenti in z veleizdajalskimi procesi. Zagrebški, dunajski in beograjski proces je Masaryk porabil, da je v parlamentu pred vsem svetom razkrinkal potvorbe in njihove visoke avtorje. V de-

legacijah je podvrgel avstrijsko protisrbsko politiko grofa Aehrenthala tako uničujoči kritiki, da je vzel avstrijski diplomaciji vsak ugled, zato je pa njegovo ime postalo znano po vsej Evropi. Ob času druge balkanske vojne se je Masaryk zelo trudil, da bi pomiril Srbe in Bolgare. Na Dunaju je naletel na gluha ušesa.

Svetovna vojna je Masaryka prehitela v Nemčiji. Potoval je v Pariz in London, da bi tam pridobil vplivne kroge za svojo misel izmirjenja Srbov in Bolgarov. Vrnil se je v Prago, kjer je našel nov položaj. Ustava ukinjena, državni zbor zaključen, narod pozvan pod orožje, da se bije za svoje zatiralce.

Ob pogledu na te množice je v Masaryku dozorel sklep za oboroženi upor proti Avstriji. Še l. 1914. je z raznimi pretvezami potoval dvakrat na Nizozemsko in je navezal stike s svojimi prijatelji v Angliji in Franciji. Dne 18. decembra 1914. je odpotoval v Italijo, odtod pa v Ženevo; povsod je zbiral prijatelje. Že se je hotel vrniti domov, ko je dobil iz Prage svarilo: »Ne vračaj se, zapri te bodo.«

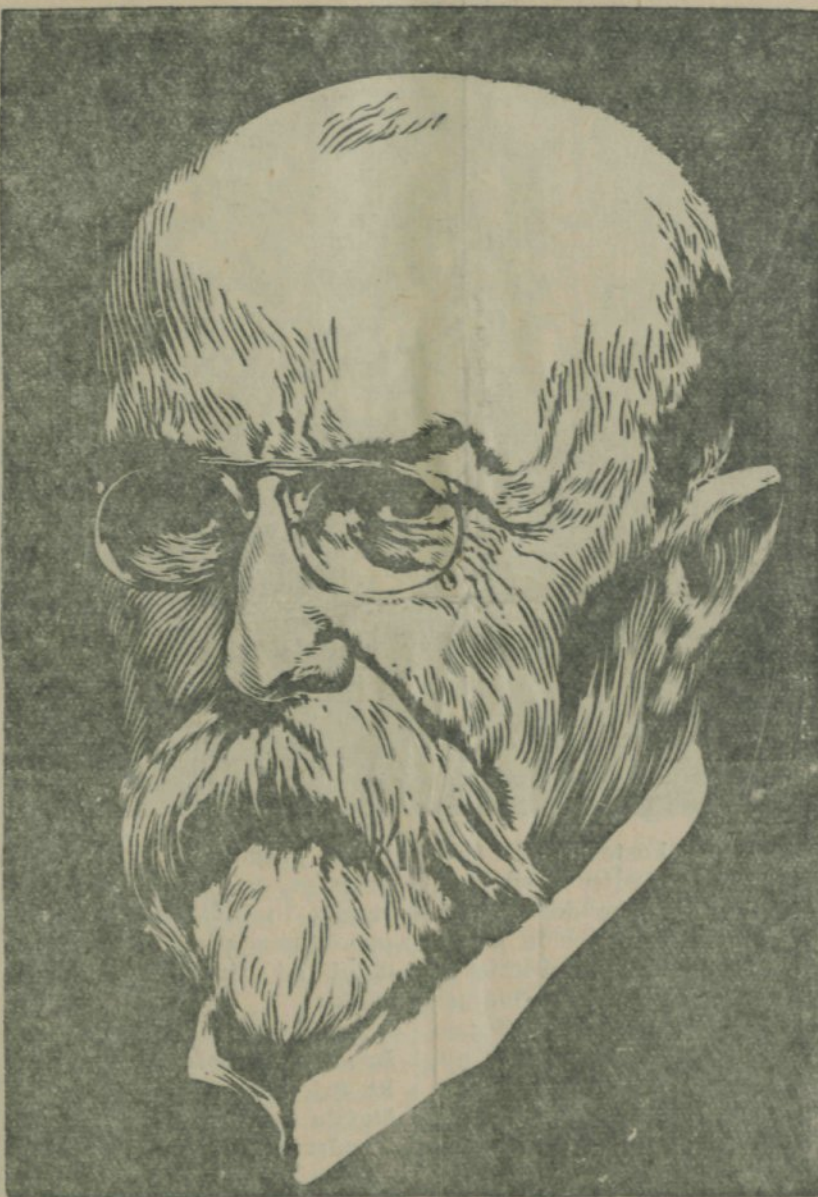
Masaryk se je kot voditelj češkoslovaških upornikov z mladeniško čilostjo vrgel na delo in je v štirih letih borbe nekočlikokrat prepotoval Italijo, Francijo in Anglijo, odtod kretnil v daljno Rusijo, preplul Atlantik in deloval za češkoslovaško stvar v Ameriki, ni pa se ustrašil truda, da ne bi celo v japonski prestolnici pridobil pristašev za svojo misel. On si lahko lasti zaslugo, da je francoski in angleški svet prepričal o neobhodni potrebi razbiti Avstrijo, ječo narodov.

Ta mož je napovedal Avstriji vojno češkoslovaškega naroda s temi besedami: »Vsak Čeh, ki pozna zgodovino svojega naroda, se mora odločiti za reformacijo ali protireformacijo, za češko idejo ali za idejo avstrijsko.« Avstrija je na to vojno napoved odgovorila s proglasitvijo Masaryka za veleizdajalca, zaplenila mu je skromno imetje, ustavila profesorsko plačo in zaprla njegovo hišo. Zato pa mu je zavezniški zapad pripravil obilo počastitev. London-

ska univerza ga je izvolila za svojega člana in predsednik vlade Asquith je k izvolitvi čestital univerzi, pozdravil je Masaryka v Londonu kot učitelja, čegar močni in koristni vpliv se čuti po vsem slovanskem svetu, ter kot moža, čegar poštenosti in hrabrosti gre najvišje spoštovanje.

V začetku l. 1917. je Masaryk dosegel, da je predsednik Wilson med vojnimi cilji zaveznikov omenil tudi osvoboditev Čehoslovakov, s čimer je bila podunavska monarhija formalno osojena na smrt. Leta 1918. pa je doživel uspeh in plodove svojega neumornega dela, ko so zavezniški Čehoslovake priznali kot vojskujoči se zavezniški narod, narodni svet pa kot pravovladno vlado. Tako je Masaryk 18. oktobra 1918 proglasil v imenu začasne vlade češkoslovaško republiko. Dva meseca kasneje je narod pozdravil svojega predsednika na svobodnih tleh. Od slej mu je hvaležni narod še trikrat zapored izrekel zupanje s ponovno izvolitvijo za predsednika države. Mesto pglavarja države je zapustil zaradi opešanja telesnih moči 14. decembra 1935. Njegov odhod iz javnosti je bil v skladu z svojo odlično osebnostjo. Z antično vedrino je zapustil svoj vsoki položaj, v enakem razpoloženju je tudi zapustil ta svet, ko je bil dobojevan zadnji boj. Človeštvo je z njim izgubilo svojega najodličnejšega zastopnika, svet pa svojega najboljšega čezavljana. Masaryka bodo položili v torek 21. t. m. k zadnjemu počitku.

Večna slava prezidentu dr. T. G. Masaryku!

Miha Vošnjak — oče slovenskega zadružništva

V soboto 18. t. m. bo 100-letnica rojstva Mihaela Vošnjaka. Zveza slovenskih zadrug izda ob tej priliki Zadružni zbornik, iz katerega posnemamo naslednji članek:

Pri malokaterem narodu je izvrševalo zadružništvo tako vsestransko in odločilno nalogo kot ravno pri Slovencih. Običajno se je zadružništvo uveljavljalo kot izrazito gospodarski pokret socialno in materialno šibkih slojev, pri nas pa je tesno povezano z našo narodnopolitično zgodovino, z boji in naporom za dosego narodnostnih pravic ter osamosvojitve izpod vsiljenega varuštva drugih, močnejših narodov. Razlog za tako vlogo tiči pač v razmerah, v katerih so živeli Slovenci v prejšnjem stoletju, in že samo bežen pogled v tedanje politične in ustavne razmere nam razodeva ogromne težkoče, ki so jih morali Slovenci prebroditi, da so dosegli uspehe proti narodnim nasprotnikom.

Prosvitljene ideje, ki so jih propagirali francoski filozofi 18. stoletja in jih je uveljavila francoska revolucija, so si le polagoma utirale pot v druge države. Več kot pol stoletja je poteklo za tem, predno je prišla tudi v bivši avstroogrski državi samo zahteva po sodelovanju naroda pri vladanju in po narodni enakopravnosti do javnega in glasnega izraza. Burno leto 1848. pomeni velik mejnik v zgodovini vseh bivših avstroogrskih narodov. Takrat so se tudi Slovenci prvič pojavili v zgodovini kot narodna edinica, ki terja zase svobodno, narodnopolitično življenje in enakopravnost z drugimi narodi.

Revolucionarno leto 1848. ni prineslo uresničenja želj in zahtev zatiranih narodov, saj je takoj nato nastopila reakcionarna doba, Bachov absolutizem in centralizem, in za dolgo vrsto let neusmiljeno zatrla sleherno narodnopolitično akcijo. Toda enkrat javno že propagiranih idej o svobodi, enakopravnosti itd. pa niti še tako močna reakcija ni mogla zatreti, marveč so te ideje kot tleča iskra čakale le ugodnega trenutka, da kot mogočen plamen švignejo in se razvnamejo v velik požar. Dolgo je morala ta iskra tleti skrivaj in šele v šestdesetih letih prejšnjega stoletja ji je bilo usojeno, da se vsaj razživi. Končno se je morala tudi absolutistična vlada umakniti liberalnejšemu režimu, ki je vrnil avstrijskim narodom njihove primitivne ustavne pravice.

Tudi Slovenci so začeli svobodneje dihati in v vse večjem obsegu terjati svoje narodnostne pravice. Začela se je ona velika doba splošnega narodnega probujanja, ki je končno razgibala do tedaj v narodnem oziru več ali manj nevedno in mlačno ljudstvo ter ga napravila za bojevnika svojih narodnostnih pravic. To je doba čitalnic, velikih ljudskih taborov in shodov, na katerih so se več tisoč glav broječe množice jasno in odločno izrekale za ravnopravnost slovenskega jezika, politične svobosčine ter končno tudi za glavno državno pravno zahtevo Slovencev po »Zedinjeni Sloveniji«, to je za združitev vseh pokrajin, v katerih bivajo Slovenci, v administrativno-politično celoto z zakonodajno skupščino v Ljubljani.

Toda kmalu so dalekovidnejši voditelji spoznali, da zgolj z narodnimi manifestacijami ne bodo Slovenci dosegli uresničenja svojega političnega programa in da je zato treba v slovenskem političnem življenju poudarjati tudi gospodarski moment. Gospodarske razmere so bile namreč skrajno neugodne. Slej ko prej je gospodarsko neprimerno močnejši narodni nasprotnik pridobil na terenu in več ali manj sistematično potiskal našo narodnostno mejo na severu vedno bolj proti jugu in si gradil svoj znani most do Jadrana. Skominalo ga je po slovenskem ozemlju, ki je bilo in je privlačno za sosedo ne samo zaradi svojih naravnih krasot, marveč v prvi vrsti zaradi njegove izredno važne zemljepisne lege, ki mu daje zato tudi zelo velik gospodarski pomen.

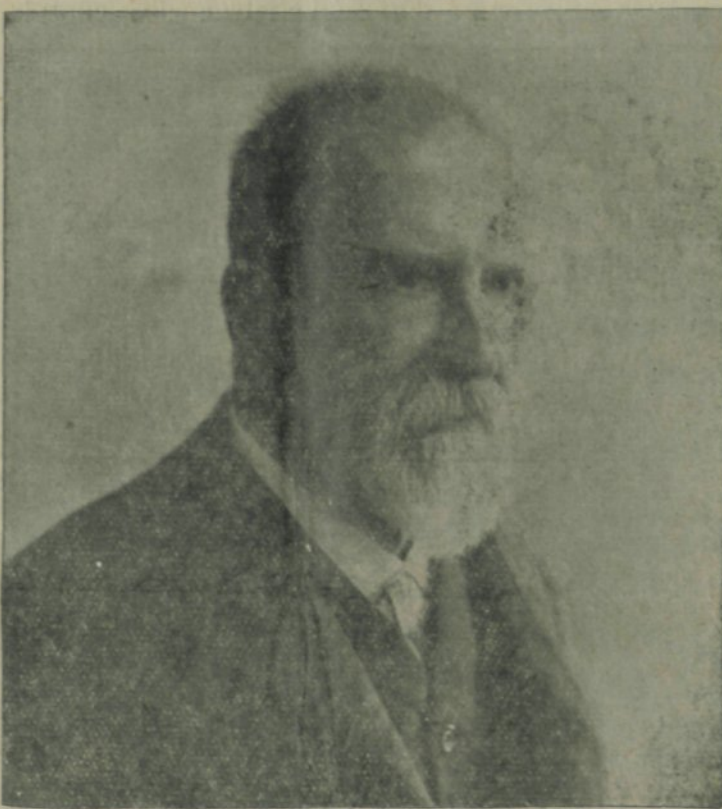
Saj to ozemlje, ki je naseljeno po

Slovincih, tvori najkrajši dostop do severnega Jadrana, torej k morju, h kateremu nujno težijo vsi srednjeevropski narodi. Odtod važnost in pomembnost slovenske zemlje ter veliko zanimanje in stremljenje drugih narodov, pridobiti si politični, posebno pa gospodarski vpliv in oblast nad njo.

Izredno težak in celo neugoden pa je bil položaj našega kmečkega ljudstva. Leto 1848. je sicer res prineslo posameznikom osebno svobodo ter rešilo našega kmeta podložništva, naprtilo mu je pa plačevanje odškodnine za doseženo zemljiško odvezo. Z zakonom je bilo namreč določeno, da ni treba plačati odškodnine za razveljavljenje iz podložniške obveze in gosposkine pravice izvirajočih osebnih prejemkov, dočim mora kmet povrniti graščakom odškodnino za na zemljišču bremeneče dajatve in pristojbine.

Znani naš kulturno-politični zgodovinar dr. Ivan Prijatelj je opisal tedanje gospodarske razmere takole: »To mizerijo slovenskega naroda (mišljeno je v političnem pogledu) v začetku nove ustavne dobe je dopolnjevalo še skrajno slabo materialno

Bog varuj, da bi bil Haložan ugovarjal proti obračunu, katerega mu je oderuh napravil in predložil. Tožba, eksekucija, prodaja posestva bi bila sledila za vsakega. Redkokdaj je pripeljani vinski pridelek zadostoval za pokritje cele terjatve, katero je naračunal oderuh Haložanu. Navadno je še ostala terjatev, za katero si je dal oderuh podpisati zadolžnico z visokimi obrestmi in ki se je tudi vknjižila na stroške Haložana na njegovo posestvo. Težko je bilo najti v Haložah posestvo, na katerem bi ne imel ta ali oni ptujski oderuh vknjiženih po več terjatev. Sledile so druga drugi, leto za letom. Ako se je vprašalo dolžnika, kako so nastale vknjižene terjatve, je znal malokateri povedati, kaj je prejel od oderuha, kako mu je ta vsako leto zaračunal odrajtano vino in koliko je znašala dobrota, katero je oderuh redno pri vsakem obračunu zahteval. Pač pa se je pokazalo, da se je ena in ista terjatev celo dvakrat in trikrat dolžniku zaračunila in kot dolg zapisala v drugo in tretjo zadolžnico. Haložani so bili do glave zadolženi; oderuhi so pridno tožili, eksekvirali, prodajali in tudi kupovali prodana posestva. Ne-

stanje ljudstva. V kosteh so mu tčale še vse slabe posledice pred kratkim minuvše tlačanske dobe, v kateri je bil Slovenec hlapec in gospodar njegov — Nemec. Revni kmet se je čutil po dolgi navadi še vedno pri vezanega na borno, skopo grudo; podjetnosti in industriji ni bilo niti sledu. Tu kakor v trgovini je gospodoval še vedno tujec.

Bremena, nastala z agrarno reformo, pogoste slabe letine, težko ter slabo vnovčevanje kmetijskih pridelkov ter končno tudi dejstvo, da se kmet ni mogel vživeti v nove razmere, so povzročili, da je kmečko gospodarstvo čim dalje bolj propadalo. Kmet je iskal posojilo, in ker ga ni mogel dobiti v denarnih zavodih, ki so bili po večini v rokah nemških nacionalnih krogov, se je pač zatekal k premožnejšim ljudem, ki so posojali le proti pretiranim, oderuškim obrestim in so čakali ugodne prilike, da so pognali kmeta, ki ni mogel v redu in ob času vrniti posojila, z demače grude. Za male, sramotno niske kupnine je prešlo tako veliko naših kmečkih gospodarstev v roke vaških oderuhov, ki so bili vrh tega še po pretežni večini tujerodci. Nizorna slika ustanovitelj ptujske posojilnice dr. Franjo Jurtela tedaj obupne gospodarske razmere našega kmečkega življa v ptujski okolici:

»V Ptuj in okolici so živeli ljudje, ki so posojevali med letom Haložnom denar, dajali pa tudi razen zveže — za vinski pridelek. V jeseni p trgtavi je moral Haložan navadno ves svoj vinski pridelek pripeljati v Ptuj ali okolico upniku — oderuhu. Ta je določil, kaj in koliko je ml letom dobil Haložan posojila in zrn, kake obresti ima plačati, koliko via ima dati Haložan za posojeni denar in prevzeti živež, koliko za dobro.

kateri oderuhi so imeli v Haložah posestev, da jim niso znali imena ne števila. Prebivalstvo Halož je postalo popolnoma apatično, ker ni moglo dobiti od nikod denarne pomoči v stiskih.

In tako se je na severu drobila naša narodna posest in prehajala v roke tujca, ki se je v vedno večjem številu naseljeval na naši zemlji in izpodiral Slovence — domačina.

Tudi na našem jugu, na Goriškem in Primorskem, gospodarske razmere našega človeka niso bile ugodne. Tudi tam so se morali kmetje zadolževati pri privatnikih, ki so njihovo denarno stisko izrabljali in se pošteno okoriščali na škodo našega življa.

Jasno je, da se gospodarsko odvisni človek ni mogel navduševati za narodne ideale, saj vendar ni smel nasprotovati nazorom svojega gospodarja oziroma onega, od katerega je bil gospodarsko odvisen. Da pa nazori slednjih niso bili v skladu s slovenskim političnim programom, je popolnoma razumljivo. Zato je akcija, ki jo je znani narodni delavec Raič formuliral z besedami: »Rešivši Slovence tvarno, rešil si ga dušno«, postala za nas življenjskega pomena in pridobivala od dne do dne več uvidevnih pristašev.

Vprašanje je bilo le, kakšna oblika organizacije bi bila najprimernejša za naše razmere. To vprašanje pa je srečno rešil eden najagilnejših tedanjih naših političnih delavcev dr. Josip Vošnjak, ko se je vrnil leta 1868. s Češkega, kjer je imel priiiko spoznati in proučiti že zelo dobro delujoče zadružne organizacije, ustroj in delovanje čeških »založen«. S pisano in govorjeno besedo se je dr. Vošnjak zavzel za to, da bi tudi Slovenci organizirali zadruge, češ:

Kino METROPOL Celje prinaša:

17., 18., 19., 20. septembra
Najboljši film najmlajše umetnice

Čin-Čin

Begunka s Kitajskega — Flüchtling aus China
Izredno zabaven film srčkane Shirley kot Kitajske prekaša vse njene dosežane filme.
(V nemškem jeziku)

Shirley Temple

21., 22. sept.

Condottieri

Gigantski vefilm najslavnejšega alpinista
LUISA TRENKERJA

23., 24. sept.

Življenje po smrti

Človek, ki je vstal iz groba, da se maščuje nad svojimi morilci...

Boris Karloff Ricardo Cortez

V nedeljo ob 10.15 in 14. matineja

ZMAGOVITA KRILA

Pat O'Brien

»Ne zadostuje, ljudstvo samo buditi po veseljah, razgovorih, na taborih itd., ker navdušenost za vsako novo idejo trpi samo nek čas, kteremu treznost sledi. Obstoječe je samo to, kar materialno stanje naroda zboljša in vsakdanjim praktičnim potrebam ljudstva pomaga.

Dobi golega navdušenja za narodne ideale je sledila doba gospodarskega preokreta. Prizadevanje dr. Vošnjaka je polagoma le obrodilo sadove kljub močnemu nasprotovanju z raznih strani. Že leta 1872. so dalekovidnejši narodni delavci ustanovili posojilnico v Ljutomeru in prihodnje leto tudi prvo slovensko zadruho na Koroškem in sicer pri Sv. Jakobu v Rožni dolini. Ti dve posojilnici in pa po Moravanu Janu Horaku leta 1855. v Ljubljani ustanovljeno »Obrtno pomožno društvo v Ljubljani« so bili prvi slovenski denarni zavodi in so brez dvoma igrali v slovenskem denarnem preporodu odlično vlogo.

Leta 1873. je izšel novi zadružni zakon, ki je znatno olajšal ustanavljanje zadrug. Zlasti važno za nas je bilo to, da za ustanovitev zadrug ni bilo treba nobene oblastvene odobritve, kakor dotlej za denarne zavode, ki so jih ustanovili v obliki društev. S tem je bila odstranjena ena glavnih ovir, saj je bila taka oblastvena odobritev popolnoma odvisna od dobre ali slabe volje odločujočih upravnih faktorjev, ki so bili vse prej kot naklonjeni slovenskim težnjam, zaradi česar tudi ni čudno, da je bila odločitev tolikokrat neugodna.

Dasi so bili torej formalni pogoji za ustanavljanje zadrug po uveljavljenju zadružnega zakona zelo povoljni, vendar pri nas ni prišlo do živahnejšega zadružnega gibanja. Manjkalo je pač sistematičnega dela na zadružnem področju, pogrešali smo delavca, ki bi se ves posvetil zadružni stvari, a ne samo delu in provocitu ene same zadrug, marveč da bi vodil celokupno slovensko zadružno gibanje. Tak požrtvovalen in idealen propagator zadružne misli je postal Mihael Vošnjak.

Mihael Vošnjak se je rodil dne 18. septembra 1837. v Šoštanju. Po dovršeni tehniki je vstopil v železniško službo. Služboval je kot inženjer na raznih zelo odgovornih mestih. Že l. 1879. je stopil zaradi bolehnosti v pokoj ter se naselil v Celju. Ni mu bilo usojeno, da bi v miru in brezdelju užival svoj zaslužen pokoj. Želja, da bi po svojih najboljših močeh pomagal svojim rojakom pri delu za gospodarsko osamosvojitve, ga je napotila, da se je ves posvetil zadružnemu delu.

Ko je Miha Vošnjak po svoji naseilitvi v Celju proučil naš tedanji gospodarski položaj, se je lotil dela popolnoma po načrtu, ker je kot gospodarsko dobro naobražen človek vedel, da le tako delo prinaša sadove. Najprej je smatral za neobhodno potrebno, da se v narodnem središču slovenske štajerske ustanovi močan naroden denarni zavod, s pomočjo katerega bo zasnoval svoje nadaljnje delo za osamosvojitve Slovencev na kreditnem področju. Po velikem trudu in požrtvovalnem delu se mu je posrečilo ustanoviti posojilnico v Ce-

lju, saj so ustanovitvi posojilnice nasprotovale celo oblastva, ki so smatrala, da morata kapital in inteligenca ostati tudi v bodoče nemška.

Miha Vošnjak je nato pomagal organizirati v raznih krajih posojilnice, tako v Mariboru, Ptuj in drugod. Te posojilnice je organiziral na podlagi pravil, ki jih je sam sestavil po vzorcu Schulze-Delitscha. Značilnost njegovih pravil je, da je upošteval tudi narodni moment. Vpeljal je dvoje vrst deležev, glavne in poslovne. Glavni deleži imajo glasovalno pravico in se obrestujejo, poslovni pogrešajo prve in druge. Prvi so bili rameroma visoki in so prišli v roke imovitejših in v narodnem oziru priznane brezpogojno zanesljivih veljakov, drugi so bili pa nizki, da je na ta način omogočen pristop tudi manj premožnim osebam. S to delitvijo deležev je Miha Vošnjak dosegel, da so celjska posojilnica in tudi vse druge zadrage, ki so uvedle ta sistem, ostale trdno v narodnih rokah in se ni mogel vtihotapiti vanje v narodnem oziru mlačen ali celo sovražen element, ki bi obzrusepel glavni namen posojilnic oz. zadrug, t. j. gospodarsko osamosvojitve našega življa iz rok narodnega neprijatelja.

V dveh letih Vošnjakovega delovanja je zrastle že lepo število zadrug. Te je leta 1883. povabil Miha Vošnjak na sestanke, na katerem se je na njegovo pobudo ustanovila zadruga matica, **Zveza slovenskih posojilnic v Celju**, torej prva slovenska in jugoslovenska zadruga zveza. Ker je bila Zveza ustanovljena kot društvo na podlagi društvenega zakona, je morala dobiti za delovanje tudi oblastveno odobritev. Ker pa narodnim nasprotnikom ustanovitve Zveze ni bila po godu, so skušali odobritev preprečiti in šele po dolgem prizadevanju je Miha Vošnjak končno le dosegel ugodno rešitev.

Polagoma, toda vztrajno je Miha Vošnjak zasledoval cilj da ustvari močno in na znotraj kolikor mogoče krepko povezano centralno organizacijo in preko nje izgradi do podrobnosti razpredeno slovensko posojilništvo. Po večletnem požrtvovalnem delu je s svojo idejo uspel. Zveza je postala iz prvotne več ali manj zgolj informacijske organizacije nepogrešljiva centrala, ki je delala na globitvi zadrugnega dela v vseh smereh in postala tudi revizijska zveza.

Leta 1905. je Miha Vošnjak rešil tudi pereče vprašanje denarne centrala na ta način, da je ustanovil novo osrednjo zadrugo, **Zadruga zvezo v Celju**, ki je bila instruktorska, revizijska in denarna centrala za vse včlanjene zadrage.

Pri širjenju in utrjevanju zadrugne ideje se je Miha Vošnjak posluževal najrazličnejših sredstev. Gojil je osebne stike s funkcionarji posameznih zadrug, jih poučeval in bodril, da so vztrajali na svojih odgovornih mestih in kljubovali vsem neštetim nepravilnostim, ki so grozile zatreti mladost, lepo se razvijajoče slovensko zadrugništvo.

Posebno važnost je Miha Vošnjak polagal na tisk. Že l. 1884. je ustanovil svoj zadrugni list »Zadruga«, ki je s presledkom izhajal do l. 1930, ko se je Zadruga zveza v Celju dejansko fuzionirala z Zvezo slovenskih zadrug v Ljubljani.

Razen tega je Miha Vošnjak ustanovil lastno tiskarno v Celju, Zvezno tiskarno (ki se je do danes razvila v moderno podjetje), in s tem osamosvojil Zvezo in njene članice tudi glede tiskarne.

Jasno se očituje tendenca Mihe Vošnjaka, da se morajo Slovenci osamosvojiti v vseh gospodarskih panogah. Saj so čisto bili sklepi, pa tudi doseženi uspehi Zveze takega značaja, da so vplivali na celotno naše narodno gospodarstvo, kakor n. pr. uspešen boj posojilnic za slovensko besedilo menic, zadolžnic itd., za slovensko uradovanje po državnih in deželnihi uradih. Podcenjevati se seveda tudi ne sme tiho, toda veliko delo Mihe Vošnjaka in njegovih sodelavcev pri ustvaritvi slovenske knjigovodske in administrativne terminologije.

Po tridesetletnem delovanju je Miha Vošnjak zapustil ogromno zadrug-

no zgradbo, ki je bila krepka hrbtnica vsega slovenskega narodnega gospodarstva. Po dovršenem, prostovoljno prevzetem delu se je umaknil v želji, da bi pozni večer svojega življenja v miru preživel v solčni Gorici. Vojna vihra pa ga je poglajala z domače grude in v tujini je moral kot emigrant zatisniti svoje oči. Umrl je 2. julija 1920. v Glionu pri Territetu v Švici, svoj zadnji dom pa je našel v Št. Ilju pri Velenju, v bližini svojega rojstnega kraja.

Kot vsak javen delavec tudi Miha Vošnjak ni ušel kritiki, ki je bila včasih stvarna, dostikrat pa posledica osebnih in političnih nesporazumov. Toda stvarni prigovori nikakor ne morejo v taki meri zmanjšati pomembnosti pionirskega dela Mihe Vošnjaka za naše zadrugništvo, da bi mu ne priznali s hvaležnostjo častnega naziva: **očeta slovenskega zadrugništva**.
Schauer Dolfe.

Politični pregled

p **Sijajna manifestacija nacionalne mladine**. V nedeljo je bila v Ljubljani ustanovna skupščina banovinske omladinske organizacije JNS ob udeležbi okrog 1500 fantov in mladih mož iz vseh krajev Slovenije. Skupščina se je pretvorila v mogočno manifestacijo naše mladine za jugoslovensko stvar. Nacionalna mladina je najboljši porok za končno zmago jugoslovenske misli. Skupščine se je udeležilo iz celjskega sreza 72 zastopnikov mladine. Po tehtnih govorih predsednika banovinskega odbora JNS za dravsko banovino dr. Janka Rajarja, senatorjev Jova Banjanina, dr. Alberta Kramera in Ivana Pucelj ter narodnega poslanca Milana Mravljeta ter delovnih referatov predsednika in tajnika akcijskega odbora inž. Jožeta Rusa in Andreja Uršiča, člana akcijskega odbora Dušana Vargazona in predsednika ljubljanske organizacije OJNS dr. Branke Alujeviča je bila sprejeta sledeča resolucija: »Nacionalna mladina vseh slojev in iz vseh delov dravske banovine, zbrana na ustanovni skupščini omladine JNS dne 12. septembra 1937 v Ljubljani, izraža svojo najglobljo udanost in zvestobo kralju Petru II. Kot osnovne smernice vsega svojega udejstvovanja sprejema skupščina misli in načela, ki so jih poudarili na današnji skupščini podani referati. Skupščina želi, da naj te smernice postanejo temelj sodelovanja vseh nacionalnih pokretov v državi. Omladina JNS smatra za svojo dolžnost delovati v političnem pokretu v najtesnejšem iskrenem sporazumu s strankinimi edinicami in starejšimi pristaži JNS. Zato je omladina prepričana, da bodo njena prizadevanja v tem cilju z isto iskrenostjo sprejeta. Skupščina poudarja potrebo ustanovitve političnega omladinskega lista. Novoizvoljenemu banovinskemu odboru skupščine naroča, da izvede vse potrebno za izvedbo teh sklepov. Skupščina zahteva, da se zagotovijo politične svoboščine vsem državljanom, kakor tudi, da se omogoči svoboda tiska. Omladina zahteva, da se uvede v poslovanje državnih ustanov absolutna zakonitost, in izraža svoje simpatije vsem politično preganjanim nacionalistom. Skupščina z ogorčenjem ugotavlja, da je prišlo v državi do težkih plemenskih in verskih sporov. Skupščina poziva vso nacionalno mladino, da se združi v močno enoto nepomirljivih borcev za nacionalne ideale. Živel kralj Peter II! Živela Jugoslavija! Med živahnim odobranjem je bil nato izvoljen prvi redni banovinski odbor slovenske mladine JNS. Predsednik je inž. Joža Rus; podpredsedniki Milan Gorišek od Sv. Lenarta v Slov. goricah, Tone Knez iz Kamnika, Rado Sušteršič iz Št. Vida pri Ljubljani in Jože Veble iz Celja, tajnika Andrej Uršič in Franc Juvan, blagajnik Dušan Verbič vsi iz Ljubljane; odborniki Miha Ferčej iz Jesenice, Ivo Bavčar, Stanko Jurjevčič, Dušan Vargazon in Jože Peternel iz Ljubljane ter Peter Šmid iz Selca nad Skofjo Loko. Člani banovinskega odbora so dalje po statutih predsedniki vseh sreskih omladin-

skih organizacij. V nadzorstvu so predsednik dr. Marjan Zajec ter člana Mirko Primec iz Hoč pri Mariboru in Mirko Prijatelj iz Trzšča na Dolenjskem.

p **Predsednik JNS Peter Živković**, ki je bil dalje časa na zdravljenju v Jahimovu na Češkoslovaškem, se je vrnil pred dnevi v Beograd in zopet prevzel posle predsednika JNS, ki jih je za časa njegove odsotnosti vodil prvi podpredsednik JNS senator Jovan Banjanin.

p **Banovinski odbor JNS za dravsko banovino** se je sestel v soboto v Ljubljani ob skoraj polnoštevlni udeležbi. Seja je trajala nad tri ure. Vodil jo je predsednik dr. Janko Rajar, poslovni poročili sta podala podpredsednik dr. Otmar Pirkmajer in tajnik dr. Marjan Zajec, politično situacijsko poročilo pa senatorja dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj. Po poročilih se je razvila živahna razprava, v katero so posegli zastopniki vseh srezov. Vsa poročila so soglašala v razveseljivi ugotovitvi, kako zelo se je obnovila borbenost in okrepila odločnost pristašev jugoslovenske nacionalne politike v Sloveniji.

p **Enoten političen blok**. Po poročilih iz Zagreba se je po dveh letih pogajanj, razgovorov in konferenc sedaj dosegel načelen sporazum med staroradikalni, davidovičevci in zemljoradniki na eni strani ter Seljačko-demokratsko koalicijo (mačkovci in pribečevci) na drugi strani. Zatrjuje se, da se je med srbijanskimi strankami in Zagrebom doseglo zblizanje, na podlagi katerega bo v bodoče mogoče voditi skupno politiko in se uveljavljati kot enoten političen blok. Sporazum se po informacijah nanaša sicer le na tako zvano proceduro nadaljnjega nastopanja.

Domače vesti

d **Povišanje uradniških plač**. V zadnjem času se je z merodajnih mest že večkrat čulo, da misli vlada z ozirom na rastočo draginjo življenjskih potrebščin uradnikom in upokojencem zopet vrtni one odtegljaje, ki so jim bili odvzeti septembra 1935. »Jugoslovanski kurir« poroča, da se v finančnem ministrtvu pripravlja uredba, ki se nanaša na zvišanje uradniških prejemkov. S to uredbo bi se z nekaterimi omejitvami vrtnile državnim uslužbencem plače, ki so jih imeli do jeseni l. 1935. V pošte vzetih pa bi bili le uradniki do vključno 4. skupine 2. stopnje, na višje položaje bi se izboljšanje ne nanašalo. Tudi niso predvidene nikake doklade za ženo. Vsled letošnje izredno neugodne letine, ki nujno žene vse cene navzgor, je postal položaj javnih nameščencev in upokojencev nevzdržen. To se zlasti še v Sloveniji, ki je itak vsled svoje gospodarske strukture naravno najdražja pokrajina, občuti v taki meri, da je regulacija prejemkov v odgovarjajoči višini že davno postala nujna življenjska zahteva, ki jo stavljajo nameščenci in jo v polni uvidevnosti podpirajo vsi naši gospodarski krogi.

d **Veliki manevri**, največji kar jih je bilo doslej v Jugoslaviji, bodo od 21. do 26. t. m. v predelu med Karlovcem, Metliko, Novim mestom, Kočevjem, Brodom na Kolpi in Ogulinom. Sodelovalo bo okrog 50.000 ljudi, zato je bilo poklicano na vojaške vežbe mnogo vojnih obveznikov in rezervnih oficirjev.

d **Novi beograjski velesejem** so svečano otvorili v soboto. V Beogradu vlada za to novo gospodarsko in trgovsko prometno ustanovo veliko zanimanje.

d **Visoko priznanje knjigi »Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije«**. Po dvorni dami gospe Tavčarjevi je bila izročena Nj. Vel. kraljici Mariji knjiga »Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije«. Z zahvalo za knjigo z najvišjega mesta je sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani obveščena, da je Nj. Vel. kraljica Marija blagovolila odrediti, da se 10 knjig razdeli med višje razrede ljubljanskih srednjih šol. Razdelitev bo izvršil prosvetni oddelek banske uprave. Poleg številnih najlepših ocen in pohval

K zdravju
Tvojega otroka spadajo tudi
zdravi zobje
SARGOV
KALODONT
PROTI ZOBNEMU KAMNU

doma in na tujem so dobili vojni dobrovoljci za svoje krasno, znamenito in zares monumentalno delo lepo priznanje z najvišjega mesta.

d **Vesti vojnih dobrovoljcev**. Društvena pisarna sreske organizacije vojnih dobrovoljcev v Ljubljani, Frančiškanska ulica 10, posluje od septembra dalje vsak dan razen nedelj in praznikov od 18. do 19. Dne 3. oktobra bodo odkrili vojni dobrovoljci spominsko ploščo svojemu pokojnemu tovarišu, dobrovoljcu heroju inženjeru Ivanu Gosarju na njegovi rojstni hiši v Stari Loki. Opozorjamo že sedaj vse vojne dobrovoljce in našo javnost na to spominsko prireditev. Pokojni Gosar je bil med dobrovoljci in vsemi Slovenci, ki so pomagali ustvarjati Jugoslavijo, eden največjih herojev. Znamenita knjiga »Dobrovoljci kladivarji Jugoslavije« se naroča pri sreski organizaciji vojnih dobrovoljcev v Ljubljani in se lahko osebno dvigne v društveni pisarni v zgoraj naznačenem času. Odjemalci knjige, ki je še niso plačali, se prosijo, da to store čim prej.

d **Samo štiri vrste cigaret** namerna obdržati v prometu monopolska uprava in sicer Drino, Vardar, Moravo in Dravo, vse druge pa hoče vzeti iz prometa. Cigarete Drava bi se izboljšale, tako da bi bile po kakovosti med cigaretami Zeta in Ibar, prodajali pa bi jih po 8 za 1 din.

Dr. Anton Schwab:

Stari Špelc

Kdo izmed starih Celjanov se ga ne spominja? Njega, starčka 70, do 80. let, ki je bil zaradi svoje šegavosti in originalnosti splošno priljubljen. Naše gospodinje ga lahko bridko pogrešajo. Marsikatera ima kakšno zlatnino ali srebrnino ali drugo dragocenost iz »dobrih starih časov« odveč in bi se je rada znebila na ugoden način, n. pr. če bi se našel kupec, ki bi dobro plačal in, bil tudi — molčljiv.

Izvrsten posredovalec v takih zadevah je bil Špelc. Njemu si lahko zaupal vsako vrednost. Ker je poznal vse Celjane prav dobro in je imel za vsakega primerno besedo ter je pretehtal tudi plačilne zmožnosti posameznika, ni trajalo nikoli dolgo, da je njemu v prodajo zaupani predmet našel kupca. Izkupiček je Špelc vedno pošteno in točno odrajal. Za nobeno ceno pa bi ne bil izdal imena prodajalca ali kupca, kajti molčečnost mu je bila častna zadeva, proti kateri se ni nikoli pregrešil. Tako je prodal Špelc »pod roko« marsikateri solodiamant, težke zlate verižice in uhane, cele garniture srebrnih žlic, a z isto ljubeznijo tudi male vrednosti manj premožnih ljudi — vse v splošno zadovoljstvo. Če pa si bil v hipni, veliki denarni stiski, a nisi imel solodiamantov, težkih zlatih verižic itd., si vprašal gospoda Špelca za svet, kako bi prišel do denarja. Ni trajalo dolgo in Špelc je imel zate primeren načrt. V trojem gospodinjstvu je kmalu našel predmet, ki bi se dal izigrati »na doze«. Špelc je ta predmet kaj spretno

»izložak« in s tem preprečil marsikatero solzo.

Vsi smo ga imeli radi in besede Špelc ni nihče izgovoril, ne da bi mu bil zaokrožil okrog usten lahen nasmeh. Špelc se je tega zavedal in je skrbel, da je nudil s svojo šegavo iznajdljivostjo vedno nove zabave. Nekoč je nastopil na ulici z veliko rdečo marelo v veliko veselje poulične mladine. V hudi zimi se je kopal v Savinji in je, do pasu v vodi, igral na violino! Neki plesalec na visoki vrvi je iskal človeka, katerega je nameraval v višini hiš prepeljati v samokolnici od enega konca ulice na drugega. Pa kje dobiti človeka, ki bi tvegala za tako pustolovščino svoje življenje — zgolj v zabavo radovedne množice? Bila je senzacija, ko se je oglasil stari Špelc in srečno prestal nevarni prevoz. Kako neki bi bilo moglo biti drugače, saj je Špelcu vse uspelo, česar koli se je lotil.

Zato želimo, da bi tudi nam uspelo dobiti novega Špelca, ki bo vsakemu, ki ga bo potreboval, dober prijatelj in blag svetovalec, pošten in molčljiv. Za vsakega, ki pogreša denar, naj bi se našel primeren Špelc, v primeru potrebe pa privoščimo vsakemu tudi po dva Špelca.

Celje in okolica

Izobesite

žalne zastave!

Pozivamo hišne posestnike mesta Celja, da v počastitev velikega pokojnika dr. T. G. Masaryka izobesijo na svojih hišah žalne zastave!

Komemoracija za prezidentom Masarykom. Jugoslovenska-čehoslovaška liga in Sokolsko društvo bosta v zvezi z drugimi narodnimi društvi danes ob 18.30 v veliki dvorani Narodnega doma komemoracijo za prezidentom dr. T. G. Masarykom. Narodna društva in občinstvo vabimo, da se v čim večjem številu udeležijo komemoracije.

Krajevna mladinska organizacija JNS za mesto Celje poziva svoje člane, da se v čim večjem številu udeležijo komemoracije za prezidentom dr. Masarykom.

Društvo »Soča« vabi svoje članstvo, da se udeležijo komemoracije za prezidentom Masarykom.

Izobesite žalne zastave! Ko je v torek prispela v Celje vest, da je umrl prezident Osvoboditelj bratske čehoslovaške republike dr. Tomaž Masaryk, velik prijatelj Jugoslovencov, so zaplapolale na poslopijih Celjske posojilnice, Celjskega doma in Zvezne tiskarne ter na posameznih zasebnih hišah žalne zastave. Hišne posestnike pozivamo, da v znak sočustvovanja s čehoslovaškim narodom in žalovanja za velikim borcem za osvobodjenje Slovanov izobesijo na svojih poslopijih žalne zastave.

Jubileje slavimo

Te dni pa čitamo v »Slovenca« po istem receptu sestavljeno priznanje na naslov g. imenovanega predsednika mestne občine celjske in njemu dodeljene imenovane občinske uprave. Dve leti sta potekli, odkar so gospodje v Celju bili na ta mesta imenovani, ne pa morda izvoljeni od prebivalstva združenih občin. Pri naštevavanju dela in uspehov, ki bodo v zgodovini mesta Celja zapisana na najvidnejšem mestu, čitamo tudi vse ono, kar se bo še storilo. Dobimo moderen stadion za hribom sv. Jožefa za celjska sportna in telovadna društva, dobimo moderno justično palačo na Glaziji, novo moderno kopališče ob Savinji, primernejše prostore za policijo in menda tudi nov most

čez Savinjo. Pozabili smo na ideatne telefonske razmere, na socialno tako srečno uvedene trošarine v prilog revnim konzumentom in na vzorno kanalizacijo Velikega Celja. Sedanja občinska uprava, ki je začela sistematično reševati vprašanje brezposelnosti z javnimi deli, bo napravila tudi konec nadeležnemu beračenju brezposelnih po zasebnih hišah, saj je za brezposelne na razpolago dovolj zaslužka pri izvedbi javnih del, za onemogle in reveže pa je urejeno zavetišče in javna kuhinja Vincencijeve konference. Tako je upati, da bo po dveh letih zastoja in nestrpnega čakanja tudi Planinski dom pod Tovstom dograjen in izročen svojemu namenu. Vse je dobro in najboljšo, kar pa še ni, se bo pa še zgodilo, samo da so davkoplačevalci zadovoljni in da mesto Celje v vsakem pogledu lepo in dobro napreduje. Tudi Savinja se bo v bodoče hitreje regulirala in delo se bo vedno začelo pravočasno, ne pa šele pozno na jesen.

Konferenca o razdolitvi kmetov. Ljubljanska podružnica privilegirane agrarne banke bo priredila v nedeljo 19. t. m. ob 8. zjutraj v risalnici drž. deške meščanske šole v Celju širšo konferenco, katere cilj je, da se vsem interesentom pravilno raztolmači uredba o likvidaciji kmečkih dolgov in vse njene nejasnosti, kar bo v korist kmetom dolžnikom in bivšim njihovim upnikom, zlasti kreditnim zadrugam. Konferenca bo izrecno za celjski srez, zato naj ji prisostvujejo v čim večjem številu tudi sami dolžniki kmetje.

Iz železniške službe. Stanislav Potočnik, nadzornik 3. sekcije za vzdrževanje proge v Celju, je imenovan za nadzornika 7. skupine pri gradbenem oddelku direkcije drž. železnic v Ljubljani.

Iz sodne službe. Josip Gregorič, zvančnik pri sreskem sodišču v Laškem, je imenovan za pisarniškega uradnika pri sreskem sodišču v Celju.

Upokojitev. Upokojen je Alojz Zapušek, žigosač zvančnik pri oddelku kontrole mer pri sreskem načelstvu v Celju.

Zdravnik dr. Stjepan Ivić ne odira do 1. oktobra.

Odlikovana je bila v Pragi z diplomom soproga frizerja ga. Frajletova iz Celja. Čestitamo!

Delovni trg. Pri celjski borzi dela je bilo 10. t. m. v evidenci 286 brezposelnih (217 moških in 69 žensk) nasproti 271 (203 moškim in 68 ženskam) dne 31. avgusta.

Prvo trgatve grozdja bo priredilo Sokolsko društvo Store-Teharje v nedeljo 19. t. m. s pričetkom ob 16. v Sokolskem domu v Štorah, v primeru lepšega vremena pa na prostem poleg Sokolskega doma. Zveze z vlaki ugodne. Vabljeni so vsi prijatelji sokolstva.

Glasbena Matica v Celju. Solopet je in mladinsko petje se bo tudi letos poučevalo, če bo za te predmete primerno število reflektantov.

Sokolske medžupne tekme v odbojki za prvenstvo v dravski banovini, ki so bile določene za preteklo nedeljo dopoldne na Glaziji, so bile zaradi deževja odpovedane.

Celjski poštarji bodo priredili svojo drugo večjo prireditev 13. novembra v vseh prostorih Narodnega doma.

Tragična smrt mladega rudarja. V hiši uradnika katastrske uprave g. Čečka na Pristavi pri Celju je stanoval 30-letni, v premogovniku v Pečovniku zaposleni rudar Jože Kolar. Po delu v rudniku je večkrat pomagal doma. Ko se je vrnil 10. t. m. z dela, je pomagal doma stiskati sadje. Ko se je stemnilo, je sklenil okrog 20. napeljati električno žico od Čečkovega gospodarskega poslopja k sosedovemu poslopiju, kjer nimajo električne luči. Priklopil je žico na električni vod in jo napeljal čez travnik. Ker je bila žica prekratka, jo je s stikalom zvezal z drugo žico in pritrnil na drugi konec žarnico, ki je po stiku takoj zažarela. Žico z žarnico je nesel k sosedovemu gospodarskemu poslopiju. Z eno roko je držal stikalo, z drugo pa nasprotni konec žice z žar-

nico. Zemlja je bila zaradi dežja mokra, pa tudi Kolar je bil ves premočen. To je postalo zanj usodno. Z mokro roko je prišel nenadno v stik z električnim tokom v stikalu Kolar je kričnil, se zgrudil in kmalu izdihnil.

V celjski bolnici je umrl v torek v starosti 72 let g. Martin Osvald, bivši dolgoletni vrtnar javne bolnice v Celju. Kmalu po prevratu, ko je prišla celjska bolnica v našo upravo, je nastopil pokojni službo vrtnarja ter je v dolgih letih svojega plodnosnega službovanja pokazal v delu in uspehih svoje bogate izkušnje, ki si jih je pridobil na svojih prejšnjih službenih mestih. Bil je med svojimi stanovskimi tovariši visoko cenjen in uvažen, saj je bil upravičeno na glas, da snada med najboljših vrtnarjev, zlasti kar se tiče pridelovanja povrtnine. Dobremu in marljivemu delavcu bodi ohranjen blag spomin, svojem pa naše iskreno sožalje!

Tečaje za nemški, francoski, angleški, italijanski, event. tudi za srbohrvatski, češki in ruski jezik (začetni, nadaljevalni, konverzacijski), nadalje za nemško stenografijo, kartotečno knjigovodstvo, socialno ekonomijo in reklamo priredi kakor vsako leto tudi letos s 1. oktobrom Društvo absolventov drž. trgovskih šol v Celju za člane in nečlane. Interesenti — tudi brezposelni — naj se javijo v podružnici »Jutra« v Celju.

Članstvo in mladina celjskega Skola se poziva, da se udeležijo komemoracije za prezidentom Masarykom, ki bo danes ob 18.30 v Narodnem domu. Udeležba v slavnostnem kroju in z vsemi prapori. Članstvo, ki nima slavnostnega kroja, naj se udeležijo komemoracije v civilu z znakom. Zbor vsega članstva točno ob 18.15 na dvorišču Narodnega doma. — Starejšinstvo.

Najdražji bencin v Celju. Kakor znano, obstoji v naši državi bencinski kartel, ki diktira ceno bencinu. Čudno pa je pri tem vendarle, da je v Celju bencin za 1 din dražji nego n. pr. v Mariboru. Zanimivo je, da je mariborska občina dala tamkajšnjemu avtobusnemu podjetju koncesijo za javno črpalno bencina in je tamkaj bencin cenejši. Ali ne bi kazalo, da bi tudi celjsko mestno avtobusno podjetje dobilo tako napravo in nekoliko reguliralo cene bencinu? Saj bi bilo to prvenstveno v njegovo korist. Pripominjamo, da se nedaleč od Celja producira bencin ter firma ne sodeluje v kartelu. Ta bencin je prav tak kakor kartelni, toda cenejši in domači proizvod.

Regulacijska dela na Savinji v tretji etapi med Košnico in apnenikom v Pečovniku so se pred nekaj dnevi končno pričela s polletno zamudo in morajo biti končana do marca prihodnjega leta. Učinek regulacije Savinje v prvih dveh etapah se že pozna v tem, da se voda v Savinji ob visokem stanju hitreje odteka nego v prejšnjih letih, ko smo imeli poplavo že ob vsakem večjem deževju. V glavnem pa se ovira odtok vode ovinek pod Starim gradom, ki predstavlja največji in najvažnejši del regulacije Savinje. Zato bo treba regulacijska dela čim bolj pospešiti in izvesti celotni regulacijski projekt hitreje nego je bilo sprva predvideno.

Žalna seja celjskega mestnega sveta v počastitev spomina prezidenta dr. Masaryka bo danes ob 18. Po žalni seji bo redna seja.

Razvitiše četniškega prapora. Pod odbor udruženja četnikov v Ljubljani razvije v nedeljo 3. oktobra svoj četniški prapor, ki je prvi v dravski banovini. Četnike in prijatelje naše organizacije vabimo, da se te pomembne proslave udeležijo v čim večjem številu.

V tednu Rdečega križa (od 19.—26. sept.) bodo celjske samarijanke pobirale prispevke za Rdeči križ. Prosimo vse Celjane, da po svojih močeh pripomorejo društvu RK, da bo moglo v primerih nesreče deliti čim večjo pomoč. — Sreski odbor RK.

Celjski šahovski klub je imel ožji brzi turnir dne 15. t. m. Prvi je bil Branko Diehl, ki je dosegel 5 od dosegljivih 6 točk, drugi Diehl Vlado s 4, tretji in četrti inž. Sajovic in

Sport

t Atletik:Trbovlje. V nedeljo 19. t. m. ob 16.15 se bo pričela na igrišču pri »Skalni kleti« podsavezna prvenstvena tekma med celjskimi Atletiki in SK Trbovljami. Sodil bo g. Kušar. Na to tekmo, ki bo vsekakor zelo živahna in zanimiva, opozarjamo vse prijatelje nogometa.

t V tretjem koln tekmovalnja za državno nogometno prvenstvo so bili doseženi sledeči rezultati: Jedinstvo: Bask 1:0 (0:0). Ljubljana:Slavija 2:1 (2:0). BSK:Jugoslavija 3:0 (3:0). Hašk Gradjanski 2:2 (2:1). Hajduk:Concordia 4:2 (2:1).

t Podsavezno prvenstvo. V nedeljo so bile v Sloveniji sledeče podsavezne prvenstvene tekme: V Celju je Celje zaslužno premagalo Atletike s 3:1 (2:1), v Ljubljani je Kranj premagal moštvo Marsa s 2:0 (0:0), Jadran Reko s 2:1 (2:1) in Svoboda Slovana s 5:2 (2:0), na Jesenicah Hermes enajstorico Bratstva s 3:2 (2:1), v Mariboru pa Rapid enajstorico Maribora s 6:3 (4:1) in Železničar Gradjanskega iz Čakovca s 4:1 (2:0).

t 7. redni občni zbor Smučarskega kluba v Celju bo v četrtek 30. t. m. ob 20. v klubski sobi gostilne »Pri zelenem travniku«.

Dunajska vremenska napoved za soboto 18. t. m.: Pretežno oblačno od časa do časa dež, južno.

Kocmur s 3, peti Schneider z 2½, šesti Grašer z 2, sedmi Fajs z 1½ točke. V sredo 22. t. m. bo brzi turnir za mesec september, ki je obenem trening za Trbovlje in tudi nekaka oficialna otvoritev nove šahovske sezone. Vabljeni člani in tudi drugi šahisti. Prijave sprejema g. Grašer.

Kino v Celjskem domu. Te dni se začne s potrebnimi adaptacijami in pripravami za zopetno otvoritev kina v veliki dvorani Celjskega doma.

Žetev smrti. Dne 10. t. m. je umrla v Gaberju 69-letna zasebnica Viktorija Terškova, v torek pa na Lavi 30-letna kleparjeva žena Pavla Napotnikova. V ponedeljek je umrla v celjski bolnici 55-letna posestnikova žena Marija Grzinova iz Zdol pri Kozjem. N. p. v m.!

Osebna vest. Celjski frizerski mojster g. Riko Grobelnik bo odpotoval v nedeljo 19. t. m. v Pariz, kjer se bo udeležil svetovnega kongresa frizerjev, ki bo trajal od 24. t. m. do 4. oktobra. V okviru tega kongresa bo elitni tečaj za damsko friziranje, ki bo udeležencem nudil najmodernejše pridobitve na področju frizerske umetnosti. Na koncu tečaja bo nagradno tekmovanje udeležencev. Na povratku bo g. Grobelnik absolvirati še v Bernu v Švici specialni damski frizerski tečaj. Mlademu mojstru želimo v tujini čim lepši uspeh.

Najnovejše jesenske frizure

barvanje in negovanje lica nudi
frizerski salon FRAJLE, Celje
Kralja Petra cesta 24.

Uspel izlet in koncert CPD na Pohorju. V nedeljo 5. t. m. je slovenjebistiška podružnica SPD slavila svojo 15-letnico in otvorila Pohorski Vintgar. Za to priliko je povabila ves mešani zbor Celjskega pevskega društva, da pride koncertirat, saj je poleg dveh slovenjebistiških pevskih društev pel lani slavni Živkov septet iz Maribora. CPD se je vabilu rade volje odzvalo ter priredilo svoj društveni izlet na Pohorje k Sv. Trem kraljem. Na postaji v Slovenski Bistrici je bil sprejem z godbo, vse mesto v državnih zastavah v pozdrav številnim gostom. Prekrasna je bila pot skozi Pohorski Vintgar do Planinskega doma. Po maši v izredno akustični cerkvi je bila pred Planinskim domom proslava društvene 15-letnice. Po številnih pozdravih je moški in mešani zbor CPD zapel več koncertnih pesmi pod vodstvom pri-ljubljenega pevovodje g. Peca Šegu-

le. Mnogoštevilni planinci, predvsem velika skupina Dunajčanov, so se divili lepoti naše pesmi in brezhibnemu izvajanju pevskega zbora. Številni domačini, ki nimajo prilike ystopiti v koncertno dyorano so se solzni zahvaljevali za užitek. Vsaka pesem je vžgala — sledilo je burno ploskanje. Pri skupnem obedu so CPD pozdravili: g. župan Fr. Kac, za SPD v Slovenski Bistrici pa sodnik g. dr. T. Tominšek ter meščanskošolski učitelj g. J. Tomažič. V imenu vseh pevk in pevcev CPD se je zahvalil predsednik g. prof. K. Fink za vso nenadejano pozornost in gostoljubnost slovenjebistriške podružnice ter poudaril združljivost dveh lepote, lepote lepe pesmi z lepoto naših planin.

c »Jugoslovanski biseri« in Celje. Odlična, bogato ilustrirana mariborska revija za propagando tujskega prometa, turizma in gospodarstva na ozemlju bivše mariborske oblasti »Jugoslovanski biseri« je v vseh dosedanjih številkah z živo sliko in spretno besedo izvrševala veliko propagandno delo za Celje, za Savinjsko dolino in sploh za vse območje, katerega gospodarsko, kulturno in politično središče je baš naše mesto. Prihodnja številka te revije izide okoli 1. oktobra ter bo povsem namenjena propagandnemu delu za Celje in njegovo zaledje. Vsebinska pestro ilustriranih in z veliko ljubeznijo ter temeljitim znanjem pisanih člankov bo prikazala med drugim »Jesen od vinske gorice do skalne Ojstrice«, »Celje kot turistično središče Savinjske doline«, »Celjske znamenitosti«, »Hmeljarstvo in hmeljska kupčija v Žalcu«, »Jesen v Logarski in Zadrečki dolini«, pokrajinske orise Dobrne, Laškega in Rimskih toplic, Celjsko kočjo in še mnogo drugega in zanimivega. Kakšen ugled si je revija, ki jo urejuje naš mnogoletni sotrudnik, znani potopisec in avtor knjige »V porečju bistre Savinje« prof. dr. Fran Mišič, znala pridobiti že v prvem polletju svojega izhajanja, dokazuje dejstvo, da je bila na povabilo banske uprave v Ljubljani poslana na razstavo v italijansko mesto Bari. Revija prinaša tudi nemške članke ter gre precejšen del njene naklade v Avstrijo in Nemčijo. Revija izhaja šestkrat letno. V dosedanjih treh številkah so »Jugoslovanski biseri« objavili že nad deset krasno ilustriranih spisov, ki delajo propagando za Celje, Savinjsko dolino ter kopališča, zdravilišča in letovišča v porečju bistre Savinje. Revija spada ne le v vse javne lokale, temveč je tudi za dom in šolo vsega priporočila vredna.

c Nagradno tekmovanje celjskega strelskega okrožja. V soboto in nedeljo je bilo na strelišču v Pečovniku tekmovanje celjskega strelskega okrožja. Tekmovanje je veljalo obenem kot izbirno za strelce, ki bodo sodelovali pri vsedržavnem tekmovanju v Beogradu ob proslavi 50-letnice obstoja Saveza strelskih družin od 8. do 15. septembra. Tekmovanje je bilo pod vodstvom predsednika celjskega strelskega okrožja g. podpolkovnika Krasnika, organizacijo pa je prevzela celjska strelska družina pod vodstvom predsednika g. Janka Wagnerja. Organizacija in potek sta bila vzorna. Tekmovanje se je razvilo v lepo manifestacijo viteškega sporta. Udeležba je bila izredno lepa. Pokazalo se je, da razpolagajo strelske družine z odličnimi strelci. Tekmovanja se je udeležilo sledečih deset strelskih družin: Celje, Črna, Šoštanj, Zagorje ob Savi, Dobrna, Vransko, Brežice, Sv. Jedert, Planina in Arja vas-Petrovče. Strelske družine so bile zastopane po 159 strelcih, ki so oddali skupno 2883 strelcev. Poleg tega so tekmovali tudi štiri ekipe, vsaka s tremi strelci, in sicer Celje, Črna, Šoštanj in Dobrna. Pri ekipnem tekmovanju se je razvila huda borba za prehodni pokal. Pokal je branila celjska strelska družina, ki si ga je priborila že dvakrat zaporedoma, in sicer v l. 1935. in 1936. Celjski strelski družini je uspelo, da si je sedaj tretjič osvojila pokal, ki je s tem prešel definitivno v njeno last. Končni rezultat v ekipnem tekmovanju je sledeč: 1. Celje, 2. Šoštanj, 3. Črna, 4. Dobrna. Pri e-

kipnem tekmovanju je bil obenem dosežen tudi najboljši rezultat tekmovanja, ko si je poročnik g. Tkalčec, agilni delavec celjske strelske družine, s 15 streli leže, kleče in stoje priboril 100 točk. Rezultati tekmovanja posameznikov so sledeči: 1. nagrada (darilo celjske mestne občine) Fric Blumer, Celje, 98 točk; 2. (darilo celjskega župana) Ivan Šepul, Črna, 81; 3. (ura) Hubert Povh, Črna, 81; 4. (stenska ura) inž. Otmar Rauter, Planina, 80; 5. (kuhinjska garnitura) Franc Topoljšek, Šoštanj, 79; 6. (ura) Avgust Keblič, Celje, 78; 7. (servis za sadje) poročnik Jakob Tkalčec, Celje 78; 8. (kip sokola) Ivo Langus, Šoštanj, 76; 9. (svetilka) Oto Josek, Celje, 74; 10. (zapestna ura) Ivan Zornik, Celje, 72; 11. (ura budilka) Ivo Gabrič, Dobrna, 70; 12. (tintnik s svetilko) podpolkovnik J. Krasnik, Celje, 67; 13. (dve vazi) Kristijan Steinbach, Šoštanj, 63; 14. verižica) J. Lackner, Celje, 61; 15. (košarica za sadje) Josip Hernaus, Celje, 61 točk. K gmotnemu uspehu so pripomogli z denarnimi podporami: tv. A. Westen in D. Rakusch po 500 din, Celjska mestna hranilnica ter Hranilno in posojilno društvo v Celju po 300 din, tv. V. Brauns 250 din, Celjska posojilnica d. d. in tv. R. Stermecki po 200 din ter Ljudska posojilnica 100 din. Prireditvev je v vsakem pogledu lepo uspela. Zelo nas veseli napredek naših strelskih družin, s čemer je zagotovljeno častno zastopstvo Celja pri beograjskih proslavah in vsedržavnem tekmovanju.

c Nočno lekarniško službo ima od 18. do 24. t. m. lekarna »Pri orlu«.

c Gasilska četa Celje. Od 19. do 25. t. m. ima službo II. vod, inspekcijo častni predsednik g. Jellenz.

Šmarje pri Jelšah. Rojstni dan starešine SKJ Nj. Vel. kralja Petra II. je Sokol proslavil zelo svečano. Že na predvečer so zaplapolale z vseh hiš državne zastave. Ob 19.30 je krenil po trgu sprevoz. Na čelu sprevo da je nosil Sokol v kroju veliko državno zastavo, sledila mu je domača sokolska godba, ki je ves čas neumorno igrala koračnice. V sprevodu so še sodelovali Sokoli v krojih, članstvo, naraščaj in deca v civilu z znaki in gasilci. Ves čas povorke so vzklíkali kralju, nacionalni ideji in Sokolu. Po povorki je bil na trgu stik, kjer je godba intonirala »Pesem sokolskih legij«, ki jo je pelo vse članstvo, in državno himno. Po bakladi je priredil Sokol v telovadnici pri br. Habjanu slavnostni koncert društvenega salonskega orkestra in godalnega kvarteta pod vodstvom neumornega br. Dežele. Poslušalci, ki so do zadnjega kottička napolnili dvorano, so prirejali izvajalcem živahne aplavze, tako da so morali zadnjo točko celo ponavljati. V ponedeljek 6. t. m. je bila v župni cerkvi zahvalnica, ki so se je udeležili zastopniki uradov, Sokoli v krojih in civilu, gasilci in mnogo občinstva. Ob 10. je bil v telovadnici zbor Sokolov, ki je imel med članstvom ogromen odziv. Zbora se je udeležilo vse, kar je sokolskega in čuti z nami. Po petju »Pesmi sokolskih legij« in himne »Hej Slovani« je bila lepa proslava, ki je napravila na vse prisotne najgloblji vtis, zaključena. Bratje in sestre, tudi v bodoče se držimo našega gesla: Le naprej, brez miru, za sokolskim praporom!

Glasovi iz občinstva

Ulica na Ložnici pri Celju. Prejeli smo: S povečanjem mestne občine celjske se je pokazala tudi potreba novih ulic in cest ter primerne ureditve sedanjih cest. Čeprav je bila okoliška občina že pred dvema letoma priključena mestni občini celjski, je še mnogo cest in poti, ki čakajo izboljšanja. K tem spada tudi prejšnja poljska cesta in sedanja ulica s šestimi novimi hišami, ki vodi od skupine novih hiš ob državni cesti pred mostom čez Ložnico pri Samcu preko železniške proge do vasi Ložnice. Ta izredno slaba ulica povzroča stalne, upravičene kritike pešcev in voznikov. Mestni občini bi bili zelo hvaležni, če bi to ulico uredila

35. KOLO

DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

ŽREBANJE I. RAZREDA

20. in 21. oktobra 1937.

DOBITKI:

Din 64,991.000.-

t. j. Din 671.000.— več nego doslej!

Cena srečk za vsak razred:

$\frac{1}{4}$ srečka
Din 200.—

$\frac{1}{2}$ srečke
Din 100.—

$\frac{1}{4}$ srečke
Din 50.—

Izplačilo dobitkov takoj — brez odbitka!

Strogo solidna postrežba

Glavna kolektura Državne razredne loterije

A. REIN IN DRUG

GAJEVA 8 ZAGREB ILICA 15

Naročila se naj naslavljaajo direktno na nas, ker nimamo nikjer agentov ali podprodajalcev.

Imen dobitnikov ne dajemo pod nobenim pogojem v javnost!

in posipala z gramozom. Tako bi bil sedaj kaže svoje blatno lice kot ohranjen pomen naziva Ložnica, ki »Lužnica«.

Glasovi iz laškega sreza

Laško

1 Zveza Laškega s Celjem. Po banovinski cesti proti Celju je izredno velik vozovni in avtomobilski promet. Iz laškega okraja se prevaža v celjskega posebno premog za celjsko industrijo in gramoz na državne in okrajne ceste, in sicer v veliki meri s težkimi tovornimi avtomobili. Obratno nas pa tudi Celje zalaga v še večji meri z raznim blagom, živili itd. Ves ta promet gre preko lesenega kapucinskega mostu v Celju, ki je bil menda pred 4 leti na novo zgrajen. V zadnjih dneh stoji pri mostu v Celju policaj, ki opozarja prevoznike iz Laškega, da ne smejo voziti preko mostu, ki je v nevarnosti, da se podre. Nosilnost mostu so pred kratkim znižali od 5 na 4 tone. Ni nam znano, ali veljajo prepovedi iz kakršnihkoli razlogov samo za laške prevoznike, ali pa je ta prepoved izšla v splošnem. Če velja samo za Laščane, smo mnjenja, da se bo taka prepoved nad Celjani bridko maščevala, ker ne smejo pozabiti, da smo mi njihovi odjemalci, ne pa oni naši. Če pa velja splošna prepoved, je treba to razglasiti, predvsem pa misliti na interese Celjanov, ki zahtevajo, da se vendar že enkrat zgradi most, ki bo vzdržal vsak promet. Sedanjí most se res sumljivo upogiba in giblje. Zato je nujno potrebno, da ga komisijsko preiščejo, ali so oporniki še dovolj trdni in ne izpodjede ni, nosilci pa še ne prepereli ali strohneli. Tako preiskavo zahteva skrb za varnost življenja in imovine in je dolžnost občine, da jo takoj izvrši ter v primeru potrebe most popravi, da bo vzdržal vsako težo.

1 Jubilej zaslužnega šolnika. Daleč na okrog znani šolski upravitelj v p. g. Ivan Četina je obhajal 15. t. m. izredno slavo. Ravno na ta dan pred 50 leti je nastopil kot 19 leten mladenci — učitelj — svojo prvo službeno mesto na okoliški šoli v Laškem. Tu je ostal ves čas svoje ak-

tivnosti, okoli 39 let, vzgojil 3 generacije, ki se še nešteto krat spominjajo svojega blagega, nad vse dobrega g. Četine. Nekaterim izmed svojih učencev je bil on pozneje na isti šoli tudi šef. Tudi v tej lastnosti si je umel pridobiti ljubezen učiteljskega kroga. Bil je splošno priljubljen ne samo v šoli, ampak tudi izven nje. Laški merodajni krogi so ga vedno cenili. Stal je vedno zvesto ob praporu učiteljske naprednosti. Kot dolgoleten predsednik CMD se je živo interesiral za obmejno šolstvo ter vztrajno pomagal k uspešnemu delovanju te organizacije. Po vojni je bil tudi nekaj časa član laškega občinskega odbora. Udeleževal se je pri gledaliških predstavah, petju, godbi ter vodil pevske zборе. K izrednemu slavu mu želimo, da bi še dolgo let užival zdrav in vesel zasluženi učiteljski pokoj.

1 Sreski cestni odbor je svoje uradne prostore preselil od g. Dergana v hišo svojega načelnika g. Deželaka. Mi smo že opozarjali, da so svojčas revizorji banske uprave v slučaju učitelja g. Jeršeta odločili, da je dobavitelj občine, kar stanuje v občinski hiši, in da to ni v skladu z mestom občinskega odbornika, ki ga je g. Jerše zavzemal, vsled česar je bil g. Jerše razrešen kot občinski odbornik. Očividno se je tako naziranje v celoti spremenilo in so sedaj odborniki in člani občin, cestnih odborov itd. obenem tudi lahko dobavitelji teh oblastev, kar je gotovo v redu, ker vidimo tudi pri naši občini, da se na to ne ozira več.

1 Poroka. V nedeljo 12. t. m. se je poročil v Laškem čevljarski mojster g. Jakob Ojsteršek z gdč. Nežiko Kolškovo. Narodnemu paru iskreno čestitamo!

I Občinska seja. V sredo je bila zopet seja občinskega odbora. Kakor doslej pri vsaki seji, je bilo tudi pri tej na dnevnem redu posvetovanje o občinskem statutu in o personalnih zadevah. To je najpriljubljenejši predmet sedanjih gospodarjev, ki imajo očitno na njem veliko dopadnje. Pri tej seji pa so prišli toliko naprej, da so oddali mesto tajnika, ki ga je dosedaj opravljal g. F. Jenko. Bilo je več kompetentov, med njimi pa sta po svoji opredeljenosti odgovarjala gospodom posebno dva, namreč neki Hafner in Jenko. Prvi je bolj mirnega značaja, drugi je pa agilen in uporaben za eno in drugo, zato so se odločili za drugega, t. j. za Jenka, ki upa na stalnost v Laškem. Štirje odborniki so glasovali za Z., ki pa je seveda propadel. To glasovanje bo pri njem in drugih vzbudilo mnogo razočaranja. Tako se vrača zvestoba.

I Kino Laško bo predvajal v soboto 18. in nedeljo 19. t. m. krasen film »Kraljica džungles«. Zvočni tednik.

Hrastnik

h Proslava kraljevega rojstnega dne. Še slovesnejše nego kdaj poprej sta sokolski društvi v Hrastniku in na Dolu letos proslavili rojstni dan Nj. Vel. Petra II. Naš mladi kralj je dopolnil štirinajsto leto in 6. t. m. je stopil v mladinsko, najlepšo dobo svojega življenja. Kdo naj bi se bolj radoval in veselil tega dne kakor mi Sokoli, saj ga je sam njegov oče blagopokojni Viteški kralj Aleksander I. Zedinitelj postavil na čelo velike organizacije Sokola kraljevine Jugoslavije. On se je zavedal, da stopa sokolstvo po pravi poti, da vzgaja narod, zdrav po duhu in telesu. Ali njega ni več! Kruta usoda nam ga je vzela. Zapustil nam pa je sina, v katerem je vtelesen njegov duh. Kdo bolj kakor mi Sokoli, z zaupanjem zremo v njega. Program, začrtan v Petrovi petletki, hočemo z združenimi močmi izvesti. Izvesti ga hočemo, da homo ob času, ko bo mladi kralj prevzel vladarske posle, pokazali kralju sadove sokolskega dela za narod in državo. Živimo v težkih in resnih časih. Mi pa stopamo ponosno naprej. Naše oči so uprte v kralja, ker vemo, da nas bo popeljal v boljšo in srečnejšo bodočnost. Ko so na predvečer rojstnega dne pripravljali kresove, smo videli, kako so člani in deca z največjim veseljem prijeli za delo, samo da bi bil uspeh lepši. Kmetje so dali na razpolago vozove in živino. In ko so zagoreli kresovi, so tudi zažarela lica dece, ki je veselo vzklikala mlademu kralju. Val navdušenja pa je dosegel vrhunec, ko je zaorila pesem »Le naprej, brez miru, za sokolskim praporom«.

h Pri rudniku je bilo na novo sprejetih na delo 17 delavcev.

Dol pri Hrastniku

o Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja. Sokolsko društvo na Dolu je veličastno proslavilo kraljev rojstni dan. Na predvečer so požrtvovalni bratje priredili velik kres s pokanjem topičev, umetnim ognjem, petjem državne himne in pesmi sokolskih legij ob spremljevanju domače godbe. Na kraljev rojstni dan se je članstvo korporativno z vsemi tremi prapori udeležilo službe božje. Po službi božji je bil v šolski telovadnici zbor vsega članstva. Bučno in krepko je zopet zazvenela državna himna v pozdrav državnim zastavi. Brat starosta je pozdravil navzoče ter opisal pomen proslave. Brat Mahkota pa je v lepih besedah orisal življenje in delo našega mladega kralja in prvega Sokola. Mladina in članstvo je viharno vzklikalo kralju Petru II. in kraljevskemu domu. Lepa proslava je bila zaključena s pesmijo sokolskih legij.

o Banovinske skupščine OJNS v Ljubljani 12. t. m. se je udeležilo iz Hrastnika in Dola 28 fantov, članov krajevnih mladinskih organizacij JNS

o Občinska organizacija JNS ima v soboto 18. t. m. ob 18. sejo na Dolu pri g. Antonu Drakslerju (na »Pošti«).

o V ljubljanski bolnici je po dveletni težki bolezni umrl Anton Šnek, star 60 let. Pokojni, po poklicu krojaški mojster se je rodil na Lokah pri Planini. Na Dolu se je naselil l. 1912. in otvoril tu svojo obrt. Vsa leta bivanja na Dolu se je udeleževal v naprednih vrstah. Zapušča dve hčerki in sina. Bodi mu ohranjen blag spomin!

o Kaj je z akcijskim odborom? Pred leti je bil ustanovljen akcijski odbor, čigar namen je bil odklopitev Hrastnika od Dola in ponovna priključitev k Trbovljam. V odbor so takrat stopili vsi voditelji opozicije proti JNS in so s to parolo pri takratnih občinskih volitvah tudi res zmagali. Minilo je od tega pet let, njihovi vzorniki so že več let na vladi, Hrastnik je pa še vedno združen z Dolom. Radovedni smo sedaj, ali slavni akcijski odbor še obstoji, ali pa je bil le pesek v oči volilcem in so se akcijaši le norčevali iz svojih ljudi?

Gospodarstvo

Velik uspeh ljubljanskega velesejma

Letošnji jesenski velesejem, njegova 41. prireditev pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II., je dokazal močno voljo našega gospodarkega in kulturnega sveta, da prikaže vsak zase vso krepko silo po ustvarjanju, tako da je bil gospodarski značaj navzlic številnim specialnim razstavam tudi v tem primeru krepko podčrtan, kar dokazuje predvsem tudi razmeroma ugoden kupčijski rezultat, zlasti v pohištveni in stanovanjski opremi, strojih, radijskih aparatih, pečeh in najrazličnejših sezonskih predmetih. Razstavljalo je 431 tvrdk, od teh 193 inozemskih.

Glavno obeležje letošnji jesenski prireditvi pa je dajala razstava slovenskega novinarstva, prirejena v proslavo 140-letnice Vodnikovih »Lublanskih Novic« in 30-letnice organizacije slovenskega poklicnega novinarstva. Obsegala je naslednje oddelke: V treh paviljonih pisane in tiskane novine s kulturnohistoričnem pregledom, novinoznanstvom, statistično obdelavo ter poročevalstvom z najmodernejšimi pripomočki, lastno tiskarno z uredništvom, upravo in ekspeditom, ki je izdajala lasten list »Ljubljanske Novice«. Drug oddelek je obsegal novine v podobi, zgodovino naše grafike in ilustracije od prvih začetkov preteklih stoletij pa do današnjega dne. Razstavljena je bila moderna grafika, fotografija, njena zgodovina in višek naše umetniške fotografije s prikazom vseh reprodukcij tehnik in z moderno klišarno v obratu. Radijska oddajna postaja je oddajala pete novine s pripadajočimi narodnimi pesmimi in moritati, prav tako pa govorjene novine z dnevnim poročanjem razdelitve glavnih strok. Paviljon »K« pa je nudil žive slike s filmskimi žurnali in poučne filme o nastajanju novin. Največji uspeh, ki ga je ta razstava dosegla, je izjava svetovne avtoritete profesorja dr. Karla d'Estra, ki je rekel, da bo imela od razstave velike koristi tudi mednarodna znanost, predvsem pa bo povečala ta razstava ugled Slovence pred zunanjim svetom. Podobne izjave je prejela razstava od vseh odličnih znanstvenikov iz raznih držav, ki so razstavo obiskali. Organizirali so razstavo z največjo ljubeznijo do svojega stanu ljubljanski poklicni novinarji kot del Jugoslovenskega novinarskega združenja s sodelovanjem sorodnih strok, oblasti, zavodov itd.

Zveza gospodinj, ki išče vedno nova pota za izboljšanje položaja naših žen in mater, je pokazala v svoji letošnji razstavi »Materi za otroka« vse, kar more koristiti materi pri njenem težkem delu z ozirom na prehrano, obleko, igračo in vzgojo otroka v predšolski dobi. Ta razstava je

Ob pričetku novega šolskega leta

knjigarno in veletrgovino s papirjem

KARL GORIČAR VDV. - CELJE

Kralja Petra cesta 7-9

kjer si preskrbite šolske knjige — nove ali antikvarične — aktovke, nahrbtnike, vse vrste šolskih zvezkov in ostale šolske potrebščine. Nalivna peresa z zlatim peresom že od din 35- naprej. — Kupujemo tudi antikvarične šolske knjige!

tvorila v vseh svojih podrobnostih lepo zaokroženo celoto in dosegla s številnim obiskom gotovo tudi svoj namen.

Kljub ljubiteljev cvetic je razstavil najlepše poznopoletno cvetje in skupno z njim so nastopili po daljšem presledku razstavljanja naši akvaristi s številnimi akvariji. Tudi ljubljanski ornitologi in metuljarji so nam z bogatim gradivom pokazali svoje delo.

Na umetniški razstavi smo videli 155 del sedemnajstih naših slikarjev in kiparjev.

Jesenski velesejem je počastila s svojim obiskom 10. septembra Nj. Vel. kraljica Marija. Ogledala si je novinarsko, misijonsko, cvetlično in gospodinjstvo razstavo, o katerih se je nadvse pohvalno izrazila. Velesejem je obiskal tudi namestnik kraljevega namestnika dr. Banjanin, med najodličnejše inozemske posetnike pa smemo šteti 60-člansko družbo glavnih činiteljev evropskega tiska. Velesejem je obiskalo približno 95.000 oseb. Skoraj ni večjega kraja Jugoslavije, od koder ne bi bilo obiskovalcev. Zelo številni je bil obisk inozemcev, posebno iz Avstrije in Italije, dalje iz Francije in Nemčije,

la, ker grozdje močno gnije vsled deževja in peronospor, ki je oškodovala vse vinogradne predele. Podvzeti so koraki, da se dobi nezatrošarinjen sladkor za slajenje vinskega mošta.

Nova okna

4 komade, dvokrilna, velikost 180 x 120 cm, z omaro za rolo, se prodajo. Poizve se pri tvrdki Franjo Dolžan, Celje.

Mirna stranka brez otrok išče

trisočno stanovanje

ali dvosobno stanovanje s kabinetom s 1. oktobrom ali 1. novembrom. Naslov v upravi lista.

Vlogo Ljudske posojilnice v Celju

kupim in plačam takoj. Ponudbe upravi lista pod »Nad 80%«.

2-3 sobno stanovanje

iščem za takoj ali za oktober v centru ali v neposredni bližini mesta. Naslov v upravi lista.

Manjši, dobro ohranjen

železen štedilnik

s e i š c e. Naslov v upravi lista.

ŠOLSKE KNJIGE

za osnovne, meščanske in srednje šole, monopolne zvezke, risalne in pisalne potrebščine kupite zelo ugodno v knjigarni in trgovini s papirjem

FRANC LESKOVŠEK, CELJE, GLAVNI TRG 16

Madžarske in ostalih evropskih držav.

XVIII. ljubljanski mednarodni velesejem bo v začetku junija 1938.

g Hmeljska trgovina. Pogumne napovedi dobrih hmeljskih cen se doslej še niso uresničile, četudi je hmeljarstvo v zadnjih dveh letih tako napredovalo v pogledu novih strokovnjakov. Tudi hmeljski vzorčni sejem v Zalcu ni nič pripomogel k izboljšanju cen našemu lepemu pridelku hmelja. Na tem sejmu smo pa vsaj čuli enkrat pravo besedo, kdo ima največje zasluge za savinjsko hmeljarstvo. Nismo vsi skupaj še vedeli in smo v svoji starokopitnosti vedno govorili le o Hausenbichlerju, Robleku in drugih zaslužnih možeh, pa tudi o Hmeljarskem društvu in Hmeljarni. Sedaj pa vsaj vemo že za nove glasnike in zvezde na področju hmeljarstva, samo nekam slabo svetijo. — Kljub cenam, ki ne zadovoljujejo, bo skoro prodana že polovica pridelka. Vojvodina Bačka, Banat — je v hmelju letos odrekla kvalitativno in kvantitativno.

g Izvoz grozdja je silno nazadoval. Iz Novega Sada so doslej izvozili samo 4 vagonne svežega grozdja, dočim je lansko leto znašal izvoz v inozemstvo preko 50 vagonov. V južnih delih države se bo trgategv skoro začel.

Obvestilo!

Vsem članom sporočamo, da smo pisarno glavnega poverjenstva v Celju, Miklošičeva 5 preselili v novo zgradbo na **Dečkovi cesti štev. 34** (Nasproti garaže mestnega avtobusnega podjetja v Celju, v hišo g. Pavla Nemca).

Glavna privredna zadruga v Mariboru poslovalnica Celje

Prav dobro in aromatično

praženo kavo

dobite v specerijski trgovini

Karl Loibner

Telefon 120

Kralja Petra c. 17 - pri »Zvoncu«

Medolux univerzalni lak bodočnosti

uporabljen za vse predmete kakor ličenje koles, avtomobilov, strojev, vrtnih in hišnih opreme in za stavbna dela dobite pri tvrdki

S. HOLOBAR - CELJE

Cenj. občinstvu se priporoča tvrdka

Anton Lečnik

zaloga ur, zlata, srebrnine, optika itd.

Celje, Glavni trg

Izkušen optik na razpolago!

Franjo Dolžan - Celje

kleparstvo, vodovodne instalacije, strelovodne naprave

Za kresijo 4

Telefon 245

Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerno — Postrežba točna in solidna

Kam hitiš, prijatelj? — V znano knjigarno

„DOMOVINO“

Celje, Kralja Petra c. št. 45, kjer dobim poleg novih tudi rabljene šolske, leposlovne, znanstvene knjige in v veliki izbiri vse ostale šolske potrebščine, kakor: cenena nalivna peresa, risalno orodje, aktovke, papir vseh vrst, razna črnila in tuše itd. Razen tega si ugodno nabaviš vsakovrstna nova in antikvarična glasbena dela ter šole za vse inštrumente. Pridi in prepričaj se, prijatelj, da je postrežba solidna in točna!